

5

Korespondence
z I. světové války
1914 - 1918
Rok 1915 **5**

K o r e s p o n d e n c e

z I. světové války 1914-1918

manželů

Jana a Filomény Šelleových

z Velkých Pavlovic č. 415

Pokračování 5.

Rok 1915 čís. dopisu 105 - 144

Lenco

1915

Běž. čís.	Dat. z domova	Dopisu z fronty	Stručný obsah korespondence
-----------	---------------	-----------------	-----------------------------

105		12/5 Fp 64 <i>St</i>	Srdečně Vás zdravím a stále na Vás vzpomínám, psaní se zpožďuje. Jdeme plnou silou do předu, tak není ani čas na psaní. Budu již tam kde jsem sloužil za vojáka, Přemyšl, myslím že to v napě najdeš. Moc skusíme, koupit zde nedostaneme nic, všechno je prázdné, všude jen zdi, málo se vyspíme, jedeme jen v noci, už aby to skončilo máme toho všichni dost. Zdálo se mi že jsme se šťastně shledali. Napiš mi jaká je ukázka na víno, nic mi neposílej, srdečně Vás pozdravuji, na shledanou.
-----	--	----------------------------	--

106	17/5 VP <i>Bo</i>		Srdečně tě pozdravujeme. Byla sem v Rakvicích, ukázka na hrozny je pěkná, až 16 hroznů na jedné hlavě, fazula je taky pěkná. Psaní jsem od tebe obdržela, děti skákali radostí, když sem jim řekla četla, že brzy přijedeš.
-----	-------------------------	--	---

107	19/5. VP <i>St</i>		Dopis od správce cukrovaru ing. Karla Schnabla. Děkuji Vám srdečně za lístek. Těším se že jste zdrav, srdečně Vás pozdravuji a doufám, že se Vám dále dobře dařiti bude.
-----	--------------------------	--	--

108		22/5 Fp 64 <i>Bo</i>	Srdečně Vás zdravím, jsem díky Bohu zdrav. Byl bych ti hned odepsal, ale není čas ani v noci. Jsou zde velké hice a v máji ještě nepršelo. K svátku mi psal Dančura, že již rukuje. Pošlu brzo psaní, teď není čas.
-----	--	----------------------------	---

109		27/5 Fp 64 <i>Me</i>	Mnohokrát Vás srdečně pozdravuji, jsem díky Bohu zdrav. Dopis jsem obdržel. Dnes je svato-dušní neděle a zítra pondělí je také svátek. Kolik už neděl a svátku jsem tu ztrávil. Je to již 10 měsíců co jsem na vojně, uběhne červen a červenec a konec ještě nebude. Když je člověk v žaláři tak ví jak dlouho, ale tady to neví nikdo. Boží svátky, je krásný den 8 hod. ráno, sedím na příkopě a píšu psaní, lidé chodí kolem mne do kostela a praví "choť pán též do kostela" a já jim odpovím "je něvolno". Je slyšet rachot děl, třeba jsou svátky., na to se nedá. Jedem stále ku předu od 4/máje jsme stále na marších ku předu. Rus utrpěl velké ztráty, ještě to bude chvíli trvat a pak bude všemu konec. Jsme již daleko v Polsku blízko R. (Řešova), jsou tu samé jámy a mnoho písku. Od bratrů jsem dostal lístky, ale od švagrů ani jeden. Fance jsem psal do Vídně je to měsíc, ale nenapsala, snad se na mne hněvá. Zdali ti poslala něco na to dítě. Ona nemá žádné uznání a ty máš kolem dětí mnoho práce. Rád bych viděl naši Mařenku jak vypadá, nech se s ní vyfotografovat, abych věděl jak vypadá. Zdálo se mně že nejste všichni zdraví, snům moc nevěřím, věřím co napíšeš.
-----	--	----------------------------	--

Běž. čís.	Dat. dopisu z domova	z fronty.	Stručný obsah korespondence.
109			<p>pokračování.</p> <p>Jaká je ukázka na víno a ovoce. Máš pro mně nějaké víno schované? Nejprotivnější je praní prádla každý týden, ale musí to být, protože jsme špinaví a zaprášení. Každý týden si беру čisté prádlo. Když přijedu někde k potoku tak se musím celý umýt, voda je tu všude ale horší je to s mýdlem. To není možná nikde sehnat. Dostal jsem koupit v jednom krámě za 30 kr. u nás stojí 3 krejcary. Třikrát jsem s ním oprel a je po něm. Nevím kde seženu druhé. O všechno se musím starat sám, jinak to nejde. Zimní prádlo jsem zápakoval a nechal ve škole u učitele v Udržové a na balík sem napsal adresu do Pavlovic. Jsou tam dvě trikové košile, troje trikové gatě. Až bude po vojně tak mně to pošle dom. Snad to tedy potřebovat nebudu na zimu, to bych tu snad ani nevydržel. Poslal bych prádlo dom, ale neberu se velké balíky. Jdou pověsti o Itáliji, nevím jestli nebudem s ní valčit, to by nemělo letos ani konce.</p>
110	25/5 Fp 64	ut	<p>Posílám Vám pozdrav a políbení, kartu jsem obdržel 24/5.. Těší mě že máme krásnou úrodu na víno, jen kdyby Pán Bůh dal a já byl při sklízení doma, ale pochybuji o tom, že bych se brzo vrátil. Itálie měla zasáhnout do války, s jedné strany Vás těším, že bude brzo konec a z druhé s tou Itálijí by se to prodloužilo. Právě přišly noviny, že válka s NA Itálijí vypukla. Ti darebáci, pak jim má člověk věřit co oni kážou. S jedné strany se modlí za mír a z druhé strany pro válku jsou to farizeji, již kněžím nic nevěřím.</p>
111	25/5 VP. ut		<p>Přijmi od nás srdečný pozdrav, kartku a dopis jsem dostala. Těším se s dětmi že jsi zdravý, byla jsem na jarmeku a chodila jsem kopat, všechno mám okopané, od trkmanska jsem dala 4 K. Za skalicu na šplíchání sem dala 3 K za 1 kilo, koupila jsem 4 kila, 1 kilo sem nechala doma. Za prasátko 17 kg dala jsem 17 zl., je to drahý, nekoupila bych neměla bych co zabíjet. Na druhý měsíc koupím ještě jedno. Od šatů pro chlápce sem dala 6 zl. 50 kr. Sestra jim ve Vídni koupila lehkou obuv za 19 korun, ona mně na ně dá 7 korun. Děti vzpomínají, kdyby nás tatínek viděl jak máme pěkný šaty, Myslím se tě sni nedočkáme když ta Itálie začala válku, ale snad Bůh všemocný tě zachová. Je mi to líto, když tvůj bratr Franta je vyžádaný panem ředitelem na 3 týdně na žně-mláčení. Ludmila mu posílala balíky a ještě přijde dom, jaký má štěstí.</p>

Běž. čís.	Dat. dopisu		Stručný obsah korespondence.
	Z domova	Z fronty	
111			<p>pokračování!</p> <p>Byla jsem se podívat na poště, bylo tam vyvěšených tolik čísel a tvoje ne, tak mi to bylo líto, všechno mám a nemohu ti nic poslat. Když se do vinobraní nevrátíš, tak to víno v Rakvicích nenechám. Roztočila sem štvrtnicu, ani sem nic nepila a bude prázdná, a když něco řeknu tak je to samá zlost. Jsem potichu. Na novou sklizeň zaopatřím si nádoby a víno si vezmu sem (do Pavlovic). Snad se do té doby vrátíš, ale dej pozor abys tam nezostal. Prát ze zámku přijel na místo z dovolené 15/5 a 16/5 byl ten tam. (padl). Modlíme se s dětmi a panu Marii prosíme, aby tě zachránila, každou minutu na tebe vzpomínáme.</p>
112	31/5 VP <i>B</i>		<p>Přijmá od nás pozdrav, jsme všichni zdraví, psaní a kartku jsem obdržela. Těší mě že jsi pořád zdravý. Vína máme půl vědra, které na tebe čeká a uzené maso také. Dám se s "ařenkou" vyfotografovat a potom ti to pošlu. Anton je na 12 dní doma. Vinohrad se bude stříkat a smítat, jestli budeš již u sklízniště. Děti na tebe vzpomínají, že jsi tam již dlouho a ptají se kdy přijdeš.</p>
113		1/6 Fp 64 <i>Uf</i>	<p>Jsem zdravý, které i Vám ze srdce přeju. Dopis a kartku jsem obdržel 31/5. Je mi líto, že bratr dostal dovolenou a já nemám to štěstí abych se dostal dom. Zarmoutilo mně že Prát je mrtev, to máme také k očekávání. Těšíme se že tomu bude konec, ale ten taliján nám to prodlouží. Nedej Bůh, aby to dlouho trvalo, to bych se již nevrátil. Snad dá Pán Bůh, že se shledáme. Buďte v ochraně Boží.</p>
114		7/6 Fp 64 <i>B</i>	<p>Srdečně Vás zdravím a jsem zdravý. Píšeš že máš pro mne zapečený maso, neschovávej to a snězte to, aby se to nezkežilo. Víno mně můžeš uschovat, abych věděl jaký bylo v roku 1914, jestli se šťastně navrátím. Dostal jsem kartku od Franty a od Tonka z Rakvic. Dančura mně také psal. Čekám dopis od p. Laxe, dostal jsem kartku od správce Snábla. Jsou zde velké hyče a mnoho prachu. Všichni jsme se zbavili a teď nás sužují blechy, tolik jsem jich nikdy neviděl.</p>
115		8/6 Fp 64 <i>Uf</i>	<p>Kartu jsem od Vás obdržel a psaní také. Píšeš mi, abych přišel na vinobraní, kdybych nepřišel tak víno seber do fabryky do našeho sklepa a máš pokoj. Snad brzo přijdu s tí vojná mám 10 roků dřív do hrobu, tak dlouho jsme již od sebe a konec tomu není, píšeme a těšíme se jeden na druhého. Kdybych měl aspoň dovolenou a mohl se potěšit s mojí rodinou, dej Bože, aby to bylo již brzo. Co je se švagrami a švagrovou Fany, žádný mi ani neškrábne. Psal sem jí ale doposud mně neodepsala. Co je se švagrem Frantou Opršalem, je také odvedený a co s Jankem?. Je již zdravý?</p>

Běž. čís.	Dat. dopisu		Stručný obsah korespondence.
	Z	Z	
115			<p>pokračování. Jen vzpomínání a zápný se nemůže shledat s rodinou, mysleli jsme že bude brzo konec. Přemýšl máme v našich rákou a tak již bude z Polska Rus ven, ale ten taliján to prodlouží. Všude velká drahota, škatulka sítěk je za 5 krej. Jsme na místě kde není nic k dostání, samé písky, ten dobytek také zkusí po těch cestách. Člověk je z toho jak blbý, že neví jestli je neděle nebo svátek. Ani nevím, že Boží tělo je již pryč. Mám starost jak vám vyjde živobytí, dbej abyste neměli hlad, jak se šťastně navrátím tak se budu o Vás starat. V poledne bývá maso a polívka a to je každý den, kdybych měl tvoje jídlo to bych si pochutnal. Během měsíce budeme někde přesezení, tak ti napíšu. Končím dopis zase mi brzy napiš. Pozdravuju děti.</p>
116	10/6 VP ct		<p>Obdržel 15/6. Srdečně tě pozdravujeme. Tvou kartu jsem obdržela za kterou ti děkuji. Naše hospodářství je dobrý, jenom kdybys přišel na podzim. Na víno je pěkný rok je moc hrozná a již kvetou, kdyby to Bůh zachránil nevím do čeho bych to dala. Na Trkmansku máme pěknou turkyn a na tálku ertepie, jen kdyby přišlo, celý máj nepršelo. Anton k nám přišel, byla sem zlá, že on je doma a ty nemůžeš se dom dostat. Snad už tě nikdy nespatrieme. Mařenka by tě ani neznala. Nejmilější moje přání, abys k nám se brzo vrátil. Od dětí musím tolik vzpomínek proslýchat, to už dál nejde. "evím co budem dělat až bude hlad, nechci/vidět jak se moje děti budou trápit hladem ale snad to Pán Bůh nedospustí. Slyšela sem, že Zavadil a Franta přijedou na 3 1/2 měsíce, hrozně to na mne působí, ale dá Bůh, že to všechno přečkáme a budeme zase pospolu. Máme vysmítaný, svázaný a pokopaný vinohrad, je veliké sucho a nemusíme šplíchat. Fanka dojela dom (z Vídně) nemože kojit. Jsem ráda, že je doma, mám moc práce. Koupila sem si seno za 6 zl. na štrece, obilí bude málo, řepa je slabá, všechno schne. Fanka měl dala 20 zl. a koupila chlapcem sandálky. Piš jak se máš a co děláš. Děti při každém jídle vzpomínají, jak by to tatínkovi šmakovalo kdyby byli doma. Mařenka sedí založena v kočárku. Fanka se chce dát k červenému kříži, že se tam náhodou sejdete. S bohem na brzkou shledanou.</p>
117	17/6 Fp 64 ct		<p>Psaní jsem od Tebe obdržel a děkuji ti. Snad se šťastně jednou sejdeme. Na děti buď přísná, ale je nebij. Jsem zatím zdrav, ale každý nemá ten osud aby zde zahynul, snad mne Bůh z toho vysvobodí a já se k vám vrátím zdrav. Zde nejsou žádné hody, lítají tu těžké dělové koule, které všechno zničí. Od Franty jsem dostal kartku z "rekovala, piše mi o té dovolené, strojnící, zámečnicí a topičí dostanou 3 měsíce dovolené.</p>

Běž. čís.	Dat. z domova	dopisu z fronty	Stručný obsah korespondence.
117			<p>pokračování.</p> <p>To by měl štěstí kdyby to dostal, zatím je na místě a nezažil žádný marš. Vím, že je ti to líto, že pořád je někdo doma a já stále na frontě a tak dlouho jsme se neviděli. Všecko má na světě konec i ta válka. Píšeš mi jak dobře hospodaříte a kolik máte hroznů. V lese jsme dělali kočky 2 m dlouhé na drátěnky v bitevní čáře. Jsme daleko v Polsku u města kde jsem sloužil, Přemyšl. Nemohu ti napsat co bych chtěl nebo bys to nedostala. Celý květen a červen nepršelo je zamračeno a velký vítr, udělala se zima, museli jsme se obléct mantle. Už není nic k dostání, je tu pár baráků, nějaký Žid prodává mýdlo, jeden kousek za korunu, dvakrát s ním operu a je pryč. Chleba koupit se tu nemůže. Psal jsem Haný do Vídně a nedostal jsem odpověď. Nezapomínejte na mně.</p>
118	19/6 Fp 64	C So	<p>Jsem díky Bohu zdrav, kterého i Vám přeji. Karty očíslovaj co posíláš, pošli mi v obálce asi 20 lístků. Teď jsme v samých lesích, nelze zde nic koupit, dělali jsme marš ku předu. Od Tonka jsem obdržel jeho podobenku. Až mi budeš psát tak mi pošli celou adresu na p. Laxu a na p. adjunkta Kubíčka. Teď zde sucho, ve dne horko v noci zima. Zdravím Haný. Buďte s Bohem.</p>
119	25/6. Fp 64	na	<p>Srdečně Vás všechny pozdravuju. Je to pár dní co jsem dostal dření do pravé ruky a musel sem jít k marodvizitě. Pár nocí jsem nespál, mažu si ruku kafrgajstem, snad mně to pomůže. Čekám od tebe odpověď na tři dopisy co jsem ti psal, pořád nic nejde, snad už na mne zapomínáš. Přál bych si abych se vrátil ve zdraví a brzo. Psal mi Hančura, že každou neděli je z Brna doma. Až jednou dostane do pole tak bude konec. Piš brzy, co je s odvodama.</p>
120	27/6 VP	H	<p>Srdečně tě pozdravujeme, jsme zdraví, psaní sem obdržela. Slyšela jsem že za tři měsíce bude tomu konec, toho talijána tlačí zpět. Ptáš se na frontu opršala ten je ve Znojmě. Janek ten byl hluchý a byl 5 měsíců ve špitále, ale už je někde na frontě. Jakub je na ruskej straně tam jak ty. Josef mi už dlouho nepsal. O nás se nestarej živobytí máme. Dostala sem koupit 50 kg ječmene, dám si ho zemlet a budu přidávat do chleba, aby mně to vydrželo do žní. Žně se blíží. Páni (velkostatek) mlátí podzimní ječmen a ještě loňský prodávají. Nic se nesmí prodat židom jenom státu. Židi mají plné magacíny a potom to draho prodávají, za ječmen 50 kg dala sem 14K 40 hal.</p> <p>Stále mám starost abysme měli co jest. Joženka leží ve světnici na zemi a dívá se na tvoji podobenku na stěně a volá, tati poďte se mnú spat. Už se tě nemohou dočkat, stále vzpomínají. Končím toto psaní a odporučím tebe do ochrany Boží, abys nám mohl se šťastně vrátit.</p>

1915

Běž. čís.	Dat. z domova	dopisu z fronty	Stručný obsah korespondence.
121		27/6. Fp 64 <i>Me</i>	Srdečně Vás zdravím a děkuju za kartku a pošní lístky, vše jsem obdržel. Jsme na marších ku předu, Rus stále ustupuje, dá Pán Bůh, že to brzo vezme konec. Je tu hrozně horko a prachu, sem zpocenej jak myš a slabej jak muha. Joženko neplač, zas budeme spolem spávat. Buďte s Bohem a na shledanou.
122	3/7 VP <i>Jo</i>		Jsme všichni zdraví, kterého i Tobě přejeme. Psní jsem dostala, hrašek je dost, marhulí polovic co vloni, jablek málo, ve vinnohradě někde nějakou broskvu, obilí dozrává blíž se žně. Od 27/6 až do 3/7 prší a dnes je teprv pěkně. Mně jsem se nepotěšila když jsi psal, že máš dření v ruce, chran se kde můžeš, abys došel dom alespon trochu zdrav. Franta je již doma na 3 měsíce, dobře vypadá, zato jeho žena Ludmila je moc špatná, nesmí ani kojit synáčka. Bratr Josef (opršal) že ti psal a nedáváš mi odpověď. Už to bude 12 měsíců co jsme se neviděli, a nevím kdy tomu bude konec, abysme se zase sešli. Slyším, že 2. měsíc má být té války konec. Dá Bůh abysme mohli slavit veselejší vánoce. Slyšela jsem že Václav Nečas je ve 4. nojmě ve špitále a z tej execírky kašle krev. Josefa Štefky trafikanta zastřelil se syn 20 letý pro milenku. Rodiče mu nedovolili, aby za ní chodil by a z Trkmanca. Anton zas dojede na orláb, ten to zná šak víš. Maršálek je doma na 14 dní, má uražený kousek prstu. Když se dobře vyspíš a dosyta najíš, tak budeš silnější, z toho prachu na silnici a na cestách nezesílíš. Joženky se ptám co mám napsat, že abys dojel dom. Mařenka již sedí a má sukničky, bude ti utékat naproti. Všichni se těšíme na Tvůj návrat, doufáme v Boha, že se nám zdravěj vrátíš. Posíláme ti adresu na Laxu.
123	9/7 VP <i>Na</i>		Přijmi od nás srdečný pozdrav a políbení. Jsme všichni zdraví. Napiš zdalis dostal od Tvé matky psaní a co je v něm. Já si dělám jak to vidím a nic jim po tem není. "eště nech ti nalžů, že za mnú chodí chláp, já si z jejich řečí nic nedělám. Až budeš psát panu správcevi tak ho popros, aby tě vyžádal na kampaň do cukrovaru.
124		18/7 Fp 64 <i>Me</i>	Dopis pro správce cukrovaru ing. A. Schnable. Srdečně Vás pozdravují a zasílám pár řádků. Rád bych se zúčastnil letošní kampaň. Buďte tak laskav a pracujte o to, vaše přání se jistě splní.

Běž. čís.	Dat. z	dopisu z čís. číselna fronty.	Stručný obsah korespondence.
125		18/7 Fp 64 <i>Me</i>	Mnohokrát Vás srdečně pozdravuji, jsem zdrav. Psal jsem panu správci ohledně kampaně, odepiš co ti pan správce řekne. Jsme v Polsku, fasujeme nové kanony a vozy na munici, za 4 dny jedeme do Ruska. Od rodičů jsem nedostal žádný dopis.
126	23/7 VP <i>C</i> <i>la</i>		Přijmi od nás srdečný pozdrav, kartku jsem dostala, šla až od 7. do 22/7. Děti se ustavičně ptají kdy přijdeš. Jdu s Mařenkou k doktorovi, má moc bolavé v ústech.
127	26/7. VP <i>So</i>		Přijmi od nás pozdrav, jsme chvála Pánu Bohu všichni zdraví, karty jsem od tebe obdržela. Mařenka je už zdravá, Neměj o nás starosti živobytí máme, budeme zase mlet. Sestra Fany chodí na sýpky a vezme tam obilí a nechá si to strážovat z platu. Naše děti nemají hlad. Již rok je to co jsi od nás odešel, je nám smutno po Tobě a děti se ptají kdy přijdeš a hračky jim přivezeš. Pořád to nemá konec, jak to bude dlouho trvat, to ví Bůh. Pšla jsem Ůduovi do Brna aby vymazal ten dluh z krátkýho. Napiš brzo.
128		27/7. Fp 64 <i>Et</i>	Srdečně Vás pozdravuji kartu jsem obdržel, jsem úplně zdrav, jen často mě bolí zuby. Pišeš, že sem ti dlouho nepsal, pošta byla daleko a tak jsem nemohl psát, už je to rok co jsem vás neviděl. Piš co je s Mařenkou jeli zdravá. Byl bych rád kdybych dostal dovolenou jak bratr Franta. Piš co je nového v cukrováru a o kampani. Pozdravuj Fany, jsme zase v Rusku.
129		28/7 Fp 64 <i>Pl.</i>	Přijmete srdečný pozdrav a políbení. Už to trvá dlouho. Snad nás Pán Bůh od sebe nerozloučí. Tolik jsem ti poslal karet a na žádnou jsem nedostal odpověď, co si mám o tom myslet. Od švagrové sem dostal lístek, piše, že váže ve vinohradě, dal by Bůh, abych to víno letos ještě užil. Snad tomu nebude nikdy konec, jsme z toho blbý. Pošli mi nějakou kartku jsme teď v lesích. I když jsme byli ve městě tak je všechno prázdný a nic nedostane koupit. Piš co je nového nezapomínej na mě.
130		29/7 Fp 64 <i>et</i>	Srdečně Vás všechny pozdravuju a přeji Vám mnoho zdraví. Pišeš mi žeš byla u pana správce který říkal, že je to nemožné a to mně moc zarmoutilo. Běž za panem řiditelem a možná že to půjde. Bratr Franta by také mohl ze mě urazit nějaké slovo. Těší mě, že Jeník donesl tek pěknou školní zprávu, dobře se učí. Už sem Vás rok neviděl a teď to začíná jak kdyby se začalo valčit. Je nedostatek v jídle a koupit nic nedostanu, je čas, aby byl všemu konec. Divím se tomu, že jsem to rok ve zdraví vydržel, ale jsem slabý, z tej černej kávy není síla. Mám strach abyste neměli hlad, proto dbej o živobytí.

Dělož. čís.	Dat. dopisu		Stručný obsah korespondence.
	z domova	z fronty	
130			<p>pokračování .</p> <p>Bůh je mocnej ale pochybuju, že tomu bude letos konec, snad se s Vámi přece jednou shledám. Prádlo zimní mám u nadučitele Cepila v Udržově, po válce ho pošle. Jak ti roste prasátko. Co je s penem Laxou, také jsem dostal kartku od maršálka ze Znojma a píše že pan správce o něj žádá na kampaň Jsme nedaleko Lublína. Počasí je špatné, den je hezky a den prší. Toto psaní píšou ne třikrát pro samou práci nemám času to co bych ti měl napsat nemožu. Rzy mi napiš, srdečně Tě zdravím.</p>
131	3/8. VP. <i>uk</i>		<p>Obdržel v Lubartově v Polsku.</p> <p>Prijmi od nás srdečný pozdrav jsme všichni zdraví, karty jsem obdržela a těší me že jsi zdrav. Doufám, že se jednou shledáme, na všechny karty jsem Ti odpověděla. Dávám Ti vědět, že můj nejmladší bratr Jakub je mrtev, padl na ruské půdě. Sděлил nám to Eduard z Rakova. Josef také dlouho nepsal. V Rakvicích se zstřetil Josef Štefka s červenci a jeho syn v červnu jak sem ti již psala. Byla jsem u pana správce pro obilí, koupila jsem za hotové pšenici aj rýž a ječmen za 113 korun. Sestra vezme na sebe ještě každého metrák a nechá si strhovat každý týden 10 korun. Na trkmansko bude set rýž a sestře dají otec zasat na příklucku za opatrování. Tak snad nebudeme mít hlad. Panu správcevi jsem řikala aby o tebe požádal, říkal že z ministerstva psali co jsou v poli, aby o ně nežádali, říkal že přece bude prubovat. Zavařují všechno ovoce abys mohl vše okusit až přijedeš. Prasátka nám pěkně rostú až na vánoce když nám to Bůh zachrání budeme zabíjet. Pozdrav od všech dětí, říkajú, jen kdyby tatínek přijeli. Posílám ti kartku a psaní a 20 polních lístků, jak vše obdržíš tak napiš. Pozdrav od mé sestry Tany.</p>
132		4/8 Fp 64 <i>JK</i>	<p>Přijmete ode mne pozdrav, jsem díky Bohu zdrav, jen zuby mě bolí. Onemocněl zde jeden voják na průjem, šel do nemocnice a zemřel. Byl z Čech a měl 4 děti, vždycky se na ně těšil. Snad dá Pán Bůh že se ve zdraví setkáme. Když to bude trvat dlouho, tak se málokdo živý vrátí. Dostal jsem kartu od Dančury z Brna, těší se na kampaň. Pošli mi kartky na psaní a můžešli něco k lepšímu.</p>
133	4/8 VP <i>JK</i>		<p>Přijmi od nás srdečný pozdrav, jsme všichni zdraví. Mareňka je již zdravá, chodila jsem s ní celý týden k doktorovi Zapletalovi. Otec můj je nemocen, sestře tam chodí každou neděli, a já jednou a dvakrát v týdnu, jak mám čas. Stařence to není recht, že jsem s ním za dobře, ale ať mluví co kdo chce, já dělám vše s láskou k tobě a dětem.</p>

Děž. čís.	Dat. dopisu		Stručný obsah korespondence.
	z domova	z fronty.	
134		7/8 Fp 64 <i>Jo</i>	Posílám Vám srdečný pozdrav. Co se stalo, že mi tak dlouho nepíšeš, čekám odpověď na tři dopisy. "sme stále ne marších, co my skusíme, jsou zde velké hycce a sucho, pro prach není vidět ani na tři kroky, každý den jasno jak v oku a dešť přijít nechce. Franta měl psal z Rakova, že již jed dom, ten se má, ten si pohoví aspon v nedělu. Vzpomínám na Vás piš. brzy.
135	8/8. VP <i>Me</i>		Dopis od správce cukrovaru ing. K. Schnabla. Děkuji za Váš lístek, Buďte ujištěn, co bude možná se udělá. Srdečně Vás pozdravuji a přeji Vám, byste dále zdrav zůstal a šťastně se vrátil. Váš ing. K. Schnabel.
136		9/8. Fp 64 <i>Jo</i>	Přijmi ode mne srdečný pozdrav a políbení, jsem zdrav, kterého i Vám přeji. Kartku a 20 polních lístků jsem obdržel právě dnes a hned odepisuji. Zároveň jsem dostal kartku od švagra Josefa, je tak v Ruském Polsku. Píše mi že Jakub je mrtev. Chudák ubohej, Bůh mu dej lehké odpočinutí. nic na světě neužil a už je ze světa pryč. Možná, že jsem jel kolem jeho hrobu, ani nevím. Píšeš mi že navštěvuješ svého nemocného otce a že mojim rodičům to není recht, hled sama abyste byli v dobrým přátelství. Byl bych rád kdyby se to panu správci podařilo. Jsem rád že Mařenka je zdravá, pošli mi její podobiznu. Zůstávejte zdraví a brzo piš. "ezapomen číslovat kartky.
137	13/8 VP <i>Pa</i>		Srdečně tě pozdravujeme, jsme všichni zdraví, kterého i Tobě přejeme, psaní č. 10 a kartku č. 12 jsem obdržela, ale moc jsem se nepotěšila když nevíš kdy přijdeš. Milý manželů dávám ti vědět, že sestře dcera Anička zemřela, na náš svátek když mě bylo 73 let (13/8). Pan správce ří al, že si máš vyprosit orláb, aspon na měsíc když to jinak nepůjde. Pan Laxa si vezme svoji rodinu do Polska. Posílám ti 10 k a hned ti pišu psaní.
138	14/8 VP <i>Jo</i>		dopis č. 12 Mnohokrát tě srdečně pozdravujeme, každou minutu vzpomínáme a děti nejvíc, kdyby tatínek dojeli dovezli by nám hračky. Tak se my chudáci těšíme den ze dne, děláme si naději, snad se to podaří a ty se vrátíš. "yla by to pro mne a pro naše děti rána, je to k strachu než tím kdyby se to stalo a nevrátil se. Mám dost práce, napřed stonala Mařenka, teď sestřina Anička, až s toho vzala smrt. "ude měl 15/8. pohřeb to je v neděli na naše hody (pavlovské). Ještě náš tatínek stoná a nemohu opomenout abych se tam nezastavila, když tam jdu (do Rakvic). Píšeš, abych ti poslal něco k lepšímu, mohu poslat jen peníze ostatní by tou dalekou cestou zplasnivělo. Posílám ti 10 k a později to pošlu, až bude zimmější.

Běž. čís.	Dat. dopisu		Stručný obsah korespondence.
	z domova	z fronty	
133			<p>pokračování.</p> <p>Dávám ti vědět, že muži dostávají dovolenou, když se ví, že nemá kdo ženě sklídit erteple, má malé děti a nemůže od nich odejít. Tak prubuj esli dostaneš na měsíc dovolenou na to vinobraní abys byl doma. Máme pěkné hrozny a můžeme mět až 3 věder vína, jen kdybys při tom mohl být. Já ti věřím že si slabý, kdybich ti aspon to víno mohla poslat, aby ses trochu posilnil. Snad již tomu bude brzy konec jak již máte varšavu dobitú, snad dá Bůh že se brzo vrátíš. Dopis o tom prádle jsem obdržela i tu adresu, ale co je po prádle kdybys ty nepřišel ztratila bych té a děti také, ale myslím že se snad brzo vrátíš. Pan Laxa píše že si vezme dovolenou, Máme krásnou úrodu erteplí a turkyně jenomže do toho stále prší, nevím jestli nám budou hnit, čítam jich 80 pytlů. Prastáko mně pěkně roste a koupím si ještě jedno, neb budeme muset byt víc živi erteplama a masem. Nestarej se o nás co budeme jest, my si nemeleme turkyně, jen kdybys ty měl co jest a byl silnější abys tam nezahynul. Končím toho psaní spominám na tebe, i děti tě zdraví,. Byla jsem u pana řiditele (Kasnera) a říkal mi že již je zadáno co žádají zpátky a tam ti také o tom dají vědět. Brzo napiš, na brzké shledání.</p>
139	15/8 Ep 64	C <i>ne</i>	<p>Posílám Vám srdečný pozdrav, jsem zdráv. Lístky ode mne budeš dostávat později pro velkou vzdálenost. Dostal jsem lístek od švagra Josefa, ten je dál než já. Psal mi také bratr Tonda z Vídně. Josef se těší na brzký konec. Piš co je nového v cukrovaře, chystáli se na kampaň. Brzy piš a pošli lístky.</p>
140	16/8- VP C <i>is</i>		<p>Posíláme Ti pozdrav, všichni jsme zdraví, kterého i tobě přejeme/Tvé psaní z 1/8, 7/8 a 8/3 jsem obdržela. Je mě líto, že ti nemohu pomoci proti hladu, doma by ses dobře najedl, my jsme hlad ještě neměli ani nebudeme mět. Pan správce říkal, že bude prubovat dostat tě na dovolenou. Posílám ti žádost od cukrovaru, sam si máš podat. Posílám ti balík, chlaba, rum, buchte 10 cigár a cigarety od Vališe, které ti daroval. Až to obdržíš hned mi napiš pošlu ti něco jiného. Sbohem a na brzkou shledanou.</p>
141	21/8. VP <i>Li</i>		<p>Přijmi od nás srdečný pozdrav jsme všichni zdraví. Tvou kartku jsem dostala 13/8, ale nemohla sem ti odepsat, protože jsem byla nemocná, měla sem nátku (otek obličeje od nachlazení), musela sem poslat pro sestru, nemohla sem nic dělat. Tak sem zas ty hody oslavila, ani sem se najest nemohla. Dětem šmakuje ustavičně. Dostals ten balík, jak ti to šmakovalo? Píšeš ohledně dětí, že si mám vzít Mařenu, ale oni tam mají děti z Vídně od Tondy, že prý si je za 6 neděl vezme. Ines sem měla o tobě sem, jistě se ti něco zlého přihodilo. Joška Benda je zas měsíc doma. XXV</p>

Běž. čís.	Dat. dopisu		Stručný obsah korespondence.
	z domova	z fronty.	
141			<p>pokračován.</p> <p>Tvůj bratr Frantýa dosud nepřijel. Můj bratr Jan je v Tvrđonicích jako invalida, peče chleba a dostává 36 zl. ročně, ten je bohatěj, jeho adresa Jan oprchal mistr pekařský Tvrđonice. Bratr Eduard je na rusku, psal, že na nový víno přijede. Jeho adresa: Detache a. K. K. Bau Kompa No 111 Luv. I- d. z. m. in Skole Galizien. Berou se zde krávy a slyším že i vepřový dobytek, kdo zabije prase musí z toho platit dan i z drůbeže. Načali sme poslední hrnce a ten nám dlouho nevydrží, když bude prázdný, čím ho naplníme nevím, nebude ničeho. Máme špatné počasí, fazule je zralá a pořád prší. Mrteple bílé začínají hnit a není jich mnoho a na druhéh měsíc se budou kopat. Do Zacla (pole) chcu dát rýž, abysme měli na chleba, jak se dobře dyz je kousek svého chleba. Těšíme se že brzy přijdeš, máme kačeny a kuřata, buďa je krmit, abych tě mohla dobře počastovat, jen přijď brzy a zdráv.</p>
142	26/8. VP <i>cf</i>		<p>Přijmi od nás srdečný pozdrav, jsme zdraví, karty sem dostala, posílám Ti polní listky. Máme pěkné počasí víno dobře zraje, mám pilno suším seno a sklízím fazule. Už se blíží druhý podzim a tys ještě nebyl doma, je to již tak dlouho. Podobenku Mařenčinu nemám, Šauman (fotograf) má toho moc. Děti i já se na tebe těšíme, snad tě pustí na kampaň. Běžek jde v neděli do Rakvic hledat vaříče místo Maršálka, France a Bostruhína. S bohem a brzy piš.</p>
143		26/8 Fp 64 <i>G</i> <i>cf</i>	<p>Přijmete ode mne srdečný pozdrav, jsem zdráv. Dopisy a peníze jsem obdržel, právě dnes 26/8 a hned odpovídám. Všechno mně potěšilo co jsi mi psala a poslala Pan správce mně také psal, že udělá co bude možné, tak jsem zvědav jak to dopadne, ale moc se netěším. Zapoměl jsem ti napsat k tvému svátku, mám moc práce a starostí. Stále jsme na marších a jsme daleko v Rusku. Přišel čas kdy jsem bral remuneraci v cukrovaře a letos nemám nic. Joženkovi přeju k jeho svátku všechno dobré, snad se s vámi brzo setkám. Založ okurky, na shledanou.</p>
144		1/9 Fp 64 <i>St.</i>	<p>Posílám Vám srdečný pozdrav jsem zdráv, kterého i Vám přeji. Běl jse potěšen tím, že se brzy uvidíme, ale jak to vidím již z toho nic nebude. Pančura mi píše že byl v cukrovaře a mluvil se správcem ohledně mně a on mu řekl že mně nechcou žádost přijat, také se na to vůbec netěším. Spíš mně stihne neštěstí jak štěstí. Dostal jsem psaní od bratra Franty, píše že zakrátko musí nazpátek, bude mu to obtížné, ale přece viděl ženu a děti a já se musím těšit jen z podobenek. Aťe jsou ty krásné časy co jsme spolu prožívali, je to bolestná vzpomínka. Dej Bože abychom se spolu a s dětmi shledali ve zdraví, jak šťastné bude naše shledání. Piš co je s hroznama. Na shledanou.</p>